

Protokoll fridt vid diskussions-
föreningen "Tysses" möte hos
Hemming Persson i Skålen,
Söndagen den 1 Februari 1891.

§ 1.

Förättades uppsats kvarvid följande medlem-
mar varo framvarande: Jonas Petter Nilsson,
Jens Nilsson, Olof Nilsson, Simon Nilsson,
Nils Yanasson, Goran Sandström, Per Olson,
Anders Persson, E. Stål, alles ammans huvudfester-
kälten; Simon Orre, Lars Danielsson, Hem-
ming Persson, Nils Persson, Olof Jonsson,
Per Olson d. a., Jonas Olson, Erick Olson,
Per Olson d. y., Anders Logdberg, Carl Gran-
lund, alla från Österbotten; A. Johansson
Kissmon; J. P. Gruen, Per Larsson, Magnus
Larsson, Lars Larsson, Nils Larsson, Anders
Ericsson, alla från Backen; samt Jonas Pet-
son Böle, Erick Nilsson Kvarnlösa och
Anders Andersson Moorn, af hvilka 2 d. under
möteslopp anlände.

§ 2.

Uplästes och justerades det vid förra motet
södra protokollet.

§ 3.

Fragnskaps af underhållare uppträddes Olof
Olsson Härkertälten, föredragande en uppsats
afhändande torget, med dess styggeleie samt
dess många fäljder.

Sitt föredrag afslutade han med ett poème
tillägnat nationerna.

§ 4.

Diskuterades följande fråga: Hvarför få skomakare så gärna lungrot?

Frågan inleddes av dess uppsättare,

Lars Larsson i Hälven. Han trodde att orsaken var hvarför skomakare så gärna få lungrot eftersom skomakarnas kroppsställning då han arbetade. Han sitter i råttosund lixt lutat åfver diskern så att levret tryckes inåt. Detta ansåg talaren vara synsamma förhållanden för sjukdommen härföringar, då man varit utsatt för kritta.

Olof Olson Tosterkallen. För i världen varo skomakarna väl födda och mäddade godt, aacktadt de afven dä sätta lutade åfver diskern. Det var den nyda tidens påhitt att sjukdommen hade sin orsak i kroppsställningen. Orsaken varo nog helt annan.

Aanders Larsson Tiden. Instämde med Lars Larsson, angående att skomakarna fördöms varo väl födda och mäddade godt, anfönde talaren att då hade mer kroppsrörelse, de hade nämligen ett styft arkebuse med att smöja lädret, Samma för Tiden komme från länghet från gamla värmen. Trodde att de lefwo mindre motståndskraftiga genom ståvasittarlet.

Per Hemmingsson instämde med Anders Larsson, de ha nu maskin vid hälften do få sitta stila, för tillvärtades leckksamaskor, vid hvilket synde kroppsförstörferna, framförstigast armstyrkan, fogos i ansprik.

Olof Olson Tosterkallen. Det finns många andra slags arbetare, som afven föra stillasittande lif t. ex. skräddare, boktryckeriarbetare; hvaraf kommer det att dessa ej lepa lätt få lungrot som skomakare?

Erick Andersson. En skräddare har mer

världen, han gav ofta råd, arnat å det med skomakare.

Olof Granlund. Alla skomakare på inte lungrot, men till följe af sitt stillasittande på dock dessa soten heldie än andra.

Lungsotens är årlig, barnen på den, som ej är af lungsjiktiga föräldrar.

Att skomakare har i fraktion för det mesta ha lungsot beror mycket därför att de undan för undan smittas af sina mästare.

Läkare saga dock att lungsotspatienter ej kanna magra smärtor förrän lungvorna är nästan uppköpta.

Nils Larsson Hälven. Stillasittande personer ha mindre stark fysik, och därför är det enklare för dem att smitta.

Olof Olsson. Färestaken. Kokspistlar är inte bra, de gör luften ohälsosam att inandas, skomakare har dock sällan rum där dylika finnas.

Olof Granlund. Vill tillägga att det ej är någon regel att skomakare på lungsot, men där antag därför finnas på den nog.

Anders Andersson, Backen; trodde inte att kokspistlar göra lemonsrum ohälsosamma.

Olof Granlund. Frågan är nog diskutabel, nogot botemedel emot lungsot borde ingen motbedeltagare kunna hitta god.

Diskussionen, som nu avslutades, skulle få utgöra svar på frågan.

§ 5.

Diskuterades frågan: Vårfor sällsas man och hörde nyttja med försusningen?

- Åter den sista fråga inleddes af:
- Lars Larsson Stället, dess uppsättare.
- Han sade sig ej kunna förtä åt snusning= en medförade nyttा.
- Karl snusar endast för att det skall se bra ut, man är ingen karl med mindre man kan lägga munnen full med snus, att körja med leks man af detta bevis tså man hafstighet ej sikt, känner kräkning av o. s. v. Och till på pojsen gav det åt fångar till varen.
- Anders Larsson. Snusningen är en smuskig och ful orona, som endast medförr skada, den föroder varukaten, samt medförr många andra olägenheter.
- Olaf Granlund. Jag vill ej rekommendera snusningen, den medförr ingen nyttा, men gamla hävningar förtä sig se bättre då de snusa, och skulle det vara sant, att man genom snusningen skulle förlättas i syn, då tänar det nog mårda att förr detta endamål kostä på litet.
- Per Jonsson Fästerkålen. Troi inte snusningen medförr någon nyttा, men om mina ögon rinna, och jag liktar på en myrs snus upphör genast rinnet.
- Anders Larsson. Det finns bättre medel förr gamla hävningar, då de leli svagsynta, glasögon till exempel. Per Jonssons egen erfarenhet vill jag ej bestrida.
- Olaf Granlund. Btuiflar ej nyttan af snusning förr svagsynta hävningar, som man vet står nästan direkt föremödelse med ögat, och litet snus är ej något dyrt medel.

Sammed fortfarades diskussionen afslutat,

Och på förlag af Anders Larsson Silén
antogs följande resolution:
Mötet anser att smissningen är en
full ovana, som ej verkt huvud
tagit ej medförf rågör nyttar,
utan trådt om stedda.

§ 6.

Uppstögs till behandling en motion af
"Anskariuss", samt ett instämmande
i denna motion af någon, som kallas
sig "Flera mötesmedlemmar".

"Anskariuss" motion gick ut på att afskaf-
fa den s. k. plikten, och instämmandet
innehåller i slutet ett förlag till knäfals-
afgift, författnaren föreslår rembigen 10
kr för hvar person.

Sin menig förklarade mötet sålunda:
Persson Sculen, ville helt ha kevar
löftena, de som ej ytta sig leva utlägga hvar
sin 10:-ning.

Eriksson Sculen. Plikten är olegogat,
det är i knäfalsafgift vore ej mycket, men
den der plikten uppsvärker hos många
missnöje

Olof Olsson Tärtedalen. Nu, uttar man sig
endå endå om plikten till borttagen, men
jag vill dock ej ha någon viss årsafgift.

Johans Persson Backen. Plikten gav ganska väl
för mig att ta bort. I fall af behof kan man
ju deletera ut af föreningens medlemmar.

Anders Larsson Silén. Instämde med
Persson, ingen lende vara missnöjd med plik-
ten, hvar och en kan ju ytta sig, man kan
nästan säga att plikten är friwillig.

Olof Granlund. Nu'e bor föreningen har nu han

skall kunna existera.

Erick Andersson. Jag kan med många som
ej går hit förfickten.

Persson. Håll en. Jag vill ha leonti spicketen,
vill föreslå en avgift af 15 öre i kvartalets.

Magnus Larsson. Man bor ej undan
leontia spicketen sâsom varande för att fylla
föreningens kassa, utan samma möorre att få
föreningsmedlemmarna att yttra sig.

Olof Granlund. Samtäckande med Magnus
Larsson, de som sjuva har och tiga har ingen
nytta af att vara med, ej heller har förening-
en någon nytta af dem.

Spicketen är en behållning som föreningen
ganska väl behöver.

Erick Andersson. Jag ville ha årsavgift.
Tros att man avsven har nytta af att
höra så, detta att alla gå hit, kan inte
förra hvad föreningen skall göra af sin kassa.

Olof Granlund. Man måste sjelf
fala, om man ska ha någon nytta af
föreningen.

Anders Persson. Det föredryr vara någon
som viste att föreningens stadsråd skulle
omvartas, vilje föreslå att frågan lades lägg-
es tills förra midsommardagen närvarende.

När efter beslut motet att lades läggas före-
gång motorn.

S. F.

Övergick man till diskussion af frågan:
är krig folket emellan nödvändigt?
(En fråga af anonym insändare som kallar sig
"Ragnar Lodbrok.")

Ordet begärdes af:

Olof Olsson Westerås.

Allt krig ärö orättvisa och bortse från det
de magistratens eller regeringarnas anställa
krig för att kunna få ha magistern i
händerna, och som de nästan aldrig ha
någon verklig orsak till krig, måste de
anställa något häxslat för att få orsak
därför. Endast kungarna är krigiska,
folken därmed gär mot sin vilja till slag-
fället på samma sätt som djur gär
till slägtankens.

Anders Larsson. Skän.

Det kan förrän nuvarande se ut, som om
krig skulle vara nödvändigt, men det
är ej nödvändigt, men väl undvikeligt
under viss tidsrum.

Fag trov att värdsfred stundar, ty så smä-
ningom erhåller folket sin rättsmässiga
mägt, och som det ej är krigiskt kommer
det att leda värdsfred.

Olof Granlund. Min anskilda tanke är
att folken ej är krigiska, bara regenterna.
Största delen af de krig som uppsättit ha
varit religionskrig, man har sätta förs-
tränga motståndaren en religion som är
samme än den han ej fört.

Det heter viat så vackert att man skall
förvara sitt fäderland, men det finns ju
så många, som intet har att förvara, som
rent af tida nöd, då kunna de lika
väl lyda under hvilken nation som helst.

Erick Andersson. Det heter. Ta krig åd
utskickat af Gud till straff åt mänskor-
na, men det trog jag inte.

Kriget är en orättvisa!

Olof Olsson. I författningarna står det:

att kungen endast har rätt att leva
försvars krig, men nu han soö önskar leva
han äfven anfalls krig, var riksdag ut =
rättar i detta fall ingenting, ty om re =
geringen ej far sitt fram en gång, så
kammer förendet fram en annan gång,
samt vidare tills det slutligen lämnas..
Om man läser Världshistorien letar man
med skäl förvånat, — krig och leva
krig, intet annat än krig, och i mån -
ga fall ha prövor därvid inväntat, de
ha stiftat krig, de ha ofta spelat m -
nistrar i världsländerna
Yaras Person Backen. Krig är orättvisa,
onödiga, de är en styggelse.

Anderssons. Krig är i vissa fall nöd =
vändiga f. ex för förenta staterna då vilda =
ne gjorde uppror, det var för dem nödvändigt
att försvara sig mot vildarna.

Bort med siviliserade krig!

Krig mellan vilda stammar är inte en
orättvisor, som siviliserade krig, ty inte
bara hofdingarna utan äfven vildarna sjelf =
va är krigiska och anstaka krig.

Men vi få hoppas att äfven vildarna snäll =
mingsom siviliseras.

Olof Olson Tästerholmen. Ni på nog vänts =
fied, att en afver spökulationer äfven på
detta område, att kommit med en re =
volution, som å sin sida kan sluta med
världspred.

Hittills har man gjort allt för att hos det
uppsövande släget infiltra lust för kriget:
I historien till de mest krigiska konungarna
berämda såsom de äldlaste, barnen pålara
sig att ofverhet är af Gud, hvilket är en logg.

Anders Larsson. Vildarna ha ofta le= handlats grymt, deras lejar ha lejxit sköf= bade, vid samliga af sitha uppskriv har de varit i sin gøta røtt.

Nen nu för siden fa' de hvita ej lehandla vil= darna alldeles huvde behänja, andra tider e spå kommit, Stanley har däv utte i Afrika sevärt kurar, åpnev han för nu näpnt, han kui allmänt klandrat.

Var litteratur föranordnas åpnev till det bättre; förr har den leprisat keriget som det skåw= arte som fins, nu bojardew framställa det i dess retta dolger, den lejrar afslaja all dess gräslighet.

Kärmede förklaraades diskussioner i denne fråga afslutat, och på förslag af Olof Olsson Westerkaulen antogs följande re= sultation:

Mötet anses att luq mellan siviliserade nationer är ordt= vist och onödig.

§ 8.

Besluts att en så lydande fråga af "Hoffman och Gipsberg" vid nästa möte först skulle tas upp till behandling.

Undertecknade glada projkar önskar veta, hvilket är bestre att suspa junt och mättlig, eller att faga sig et stovrus?

§ 9.

Till Ordforande för mästkommande möte valdes Janus Persson Böle, samt till vice ordf. Per Olsson d. y. Kälde.

§ 10.

Till skattmästare för det boende kvarteret
valdes Per Persson i Idalen.

Föreningens skattmästare under de 3 föregående
kvarteren mälaren Jonas Persson i Backen,
överlennade föreningens räkenskaper och kassa,
hvilken sedanare befunnits innehåll. 5 kr. 31,00

§ 11.

Till underhållare vid kommande möte valdes
genom rötering Lars Larsson Stålare.

§ 12.

Beslötts att följande möte skulle hållas
söndagen den 15de Februari i vanlig tid.

Mötet förklarades härstter afslutat.

Dag samma afvan.

Erik Larsson
Föreståndare
Justerare

Magnus Larsson
Sekreterare

Erik Larsson
Föreståndare

Protokoll fördt vid diskussionsföreningens "Tysts" möte hos
Herrming Persson i Hälén
den 15 den Febr. 1891.

§ 1.

Förättades upprop därvid följande medlemmar varo fråvärande:

Simon Nilsson, Per Olson, Per Jonsson,
O. Stål, Nils Larsson, G. Sundström, alla
från Västerkärr; Simon Orell, Nils Larsson,
Herrming Persson, Nils Persson, Ol. Jansson,
Juras Olson, Carl Granlund, Pet Olson d.y.
alla från Österkärr; Pet Larsson, Magnus
Larsson, Nils Larsson, Anders Ericksson,
alla från Parken; samt A. Johansson Hissman,
Olaf Granlund Häffersten, Anders Larsson
Hälén, af hvilka blandt andra Nils Larsson i
Hälén efter en liten stund anlände.

§ 2.

Justerades det från föregående möte uppsätta protokollet, hvilket befans vara på annat
sätt inlefft i paragrafer, än de fört vid föreningens mötena förra protokollen, dock tillats
underticknas att på samma sätt inlella såväl
föreliggande protokoll, som det jag tankar föra
vid nästör möte.

§ 3.

Uppfordrades föreningens underhållare för mötet
Nils Larsson i Hälén, som uppförde och en stund
underhöll mötet med: uppslående och dekla-
mante af ett stycke under rubrik:
"Värvara. Och här ett konstnärsminne, schildrat

af Jöns Jonsson."

En ganska litrat lit, som på ett ganska lit= vat och spirtuellt satt skildrade en i lifvad sinnessättning lefintlig skalds mōda att för vartiga prasiska orningar. Folka sitt hämlosvall, hvilket dävigenom gaf sig hift i ett evinnerligt dekla merande.

§ 4.

Övergick man till diskussion af "Häffmans & Glysborgs" någa så lydande:

"Undertecknade gladda pojkar önskar veta, hvilket är bättre att supa jemt och mättligt, eller att taga sig ett större."

Ordet begärdes och kommandes

Till:

Lars Larsson i Hälén.

Då man supar mättligt blir man färtigt ständ och måi godt, ett exempel därpå var den den skalden i min underhållning, som ofta varit mättlig mäddig godt. Men det vore i alla fall best att inte supa något alls.

Erik Andersson. Instämde!

Anders Lögdberg. Det vore temtlig enkelt att vara mättlig, även då hade man ingen beständig grans för sitt supande; det är best att vara alldeles absolut.

Nils Larsson Hälén. Det är inte bra att vara mättlig hetsupan och supa jemt, ty då gai man ständigt något rusig, och därav alstras legår efter rusdrycker.

Lars Larsson Hälén. Då man är ung är det bra att ta sig ett större så att man ska på chyndet, då lär man sig att få afsky för vissart, hvilket kan vara myrlig.

Erik Larsson. Hålen. Somliga mäg godt afven af stormus, de kunnar om hvälzen vara stockfulla, men om morgonen är de uppsatta smörgåsar och målförn Gott dada.

Erik Andersson.

Detta är ett omtaligt ämne. Men jag tror det är bäst för de unga, som ej ha brågan fast konakfär, att aldrig sämaka brännvin.

Olof Olsson. Täckelten. Det är bättre att ta sig ett stormus, jämfört med märlighetsuppfendet. Erik Andersson säger att det är bäst att aldrig smaka brännvin, men vill man ha "full," nog kan man det utan att smaka brännvin det finns ju så många andra rusdrycker f. ex. öl, vin, och dylkt.

Erik Andersson. Det är här belänt allmogen mest i bruk att supa brännvin, och jag tror att man blir lättast full därav, ol och vim däremot är mindre rusgivande.

Olof Olsson. Jag förrödar hälften andra drycker, tankt hvad det kostar att bli full av dem. Då man köper brännvin bör man i tillfälle att pimpta längre, ty det är lepongare än många andra drycker.

Anders Persson. Förrödar hälften ett stormus för att supa hem och märligt.

Magnus Larsson. Hålen. Trödde det var bättre att ta stormus, inte "ett" utan något då och då, om man nämligen får tio somliga af dem som är i dag spraktisera, hvilka spästab sig efter hvilje rusbliga mycket riskare samt lättare, hvar vét jag inte, jag vét inte om det är koopso eller sjel, formidligent leäda delarna.

Erik Andersson. Vill komöta föreg. Falare,

uttalade som en fulla öfvertygelse att man ej blev friskare snarare bortom.

Olof Olsson. Ett stormus kan möjligen vara bra då man är ung, men då shall man supa så att man "får på hufvudet" såsom i talan uttrat sig.

Erik Andersson. Ville bemöta även andra punkten i Magnus Larssons uttrande. Man blir inte lättare efter ett stormus; om man f. ex. pisar i lejaren blir det varmt att lejra med, men efter en stund blir det kyligt, så och här: sedan man inmundigat något rus i ycker blir man väl lätt och svit, men efteråt känner man sig snarare tyngre, man medtynges!

Lars Larsson (hans). Magnus Larssons sagt en osanning, då han saade att man blir friskare af rus; jag tog engång ett stormus, men jag blev sjuk, kräktes alldeles förfälgt.

Anders Persson. Att man blir lätt af stormus är osant, dorpså har jag egen erfarenhet; jag brukade efteråt ha en smed, som legagnade min spanska bil sted, och det var minstan ej någon lätt nad.

Olof Olsson. Instämde med Magnus Larsson. Han visade möjligen lättare efter stormus. Lars Larssons anförande kunde legagnas, om han dagen efter sitt stormus hade vägrat sig, hade han naturligen varit en hel mangt lättare, då han ju fört ur im mage en massa som även hade vägt.

Anders Persson, lemnötte Olof Olsson. Det har utromts att man är tyngre då magen är fanns i annat fall.

Erik Andersson. Det är aldrig hänt att

alldeles upphölla sig från att supa, tyj gör man
i det han det komma där han allt man sv=
jer ihjel sig.

Faq saq en gång vid Skalstugan en man,
som blandt annat druckit ur 2 stops drogs-
par, efter 3 á 4 dagar föllorade han alldeles
förfäntet, han fick dillium, och efter ypper-
ligan en dag dog han.

Sådan tankar jag följden kan ha!

Magnus Larsson Hiten. Ville försvara sig
mot de färliga angreppen, hade endast
anfört beproövade sifspares erfarenheter,
de hade möjligen ej hämtat sig till san-
ning.

Anders Persson. Kom nu ihåg hvad man
bliv latt efter ett viktigt storm, jo just i
lägre andan: "Ett bli latt e räven!"

Härför afslutades diskussionen, och det
bestöts att densamma skulle utgöra svar
på frågan.

§ 5.

Därefter upptogs till behandling den från
föregående möte uppskjutna motionen om
plikten afskaffande af "Anspänning" i före-
ning med det likaledes uppskjutna instämman-
det af "Flera mötesmedlemmar".

Efter ett ganska skarpt meningsutbyte,
(kvilket jag här ej refererar),
bestöts genom omröstning: att frågan skulle
vid detta möte slutbehandlas,

vid denna slutbehandling bestöts vidare:

Att plikten skulle omedelbart borttag-
as, och i män af betrof pengar utde-
lidas af Föreningsorgens medlemmar.

Olof Nilsson, reserverade sig mot mötelets beslut emedan han ej fört klargjort sin ståndpunkt i frågan; han ansag det åfven obekräftat och ohunrat att den vid detta möte afslutades.

§ 6.

Välldes till ordförande för nästkommande: Erik Nilsson i Kvarnbyn, samt till vice ord. Anders Andersson i Backen.

§ 7.

Till att underhålla nästkommande möte valdes Anders Persson i Västerboden.

§ 8.

Beslötts att nästa möte skulle hållas den 1 okt. kl. 4 pm.

Sedan afslutades mötet.

Dag som ofran:

Jonas Persson
Ordför.

Magnus Larsson
Sekreterare.

Opposition:
Anders Larsson Ålin,
Anders Larsson Frölunda.